

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Схвалено Вченою радою УНУ
(протокол від 11 вересня 2026 р., № 1)

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. ректора УНУ

Олена ЯРОШИНСЬКА

11.09.2026

Введено в дію наказом в.о. ректора
від 11.09.2026 № 01-16/203/од

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ТА ПРОВЕДЕННЯ ВІДОМЧОГО
КОНТРОЛЮ ЗА БЕЗПЕЧНОЮ ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ
ГАЗОВОГО ГОСПОДАРСТВА В УМАНСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення визначає порядок організації та проведення в Уманському національному університеті (далі – Університет) відомчого (внутрішнього) контролю за технічним станом і безпечною експлуатацією газового господарства. Відомчий контроль організовується особою, відповідальною за газове господарство, визначеною наказом ректора Університету, та здійснюється за участю головного інженера відповідно до розподілу посадових обов'язків.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII, Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15 травня 2015 року № 285, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08 червня 2015 року за № 674/27119, Правил технічної експлуатації систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики України від 21 жовтня 2024 року № 402, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 29 листопада 2024 року за № 1816/43161, Порядку технічного огляду, обстеження, оцінки та паспортизації технічного стану, здійснення запобіжних заходів для безаварійного експлуатування систем газопостачання, затвердженого наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 24 жовтня 2011 року № 640, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 листопада 2011 року за № 1326/20064, Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05 червня 2014 року № 1314-VII та інших нормативно-правових актів у сфері безпечної експлуатації систем газопостачання.

1.3. В Університеті забезпечується комплекс організаційних і технічних заходів, у тому числі технічне обслуговування, періодичні огляди, технічне обстеження та ремонти, необхідні для підтримання газового господарства у справному і безпечному стані. Відповідальність за організацію виконання таких заходів у межах повноважень несе ректор Університету як роботодавець та власник (балансоутримувач) відповідних об'єктів.

1.4. Порядок організації та проведення робіт з технічного обслуговування, огляду, обстеження і ремонту газового господарства визначається чинними нормативно-правовими актами, технічною документацією виробників та, у разі залучення стороннього суб'єкта господарювання, умовами відповідного договору.

1.5. Технічне обслуговування і ремонт газового господарства виконуються в обсягах і строки, установлені чинними Правилами технічної експлуатації систем газопостачання, Правилами безпеки систем газопостачання, Порядком технічного огляду та технічною документацією виробників обладнання.

1.6. Графіки періодичних оглядів, технічного обслуговування і ремонтів складаються та затверджуються відповідно до вимог законодавства з урахуванням того, ким здійснюється технічне обслуговування відповідних об'єктів системи газопостачання.

1.7. Відомчий контроль, передбачений цим Положенням, не замінює державного нагляду (контролю), що здійснюється уповноваженими державними органами відповідно до законодавства.

2. ПЕРІОДИЧНІСТЬ І ОБСЯГ ПЕРЕВІРОК, ЩО ПРОВОДЯТЬСЯ

2.1. Зовнішні газопроводи і споруди

2.1.1. Запірна арматура і компенсатори, встановлені на газопроводах, підлягають технічному обстеженню відповідно до вимог виробника, але не рідше одного разу на рік, а за потреби – ремонту або заміні.

2.1.2. Відомості про заміну запірної арматури, кранів, компенсаторів, а також про роботи, виконані під час поточного, капітального чи аварійного ремонту, вносяться до експлуатаційного паспорта газопроводу та інших документів, передбачених чинними Правилами технічної експлуатації систем газопостачання.

2.1.3. Газопроводи, що перебувають в експлуатації, повинні бути під систематичним контролем, підлягати періодичним оглядам (обходам), технічним обстеженням, а також поточним і капітальним ремонтам у випадках та строки, визначені законодавством.

2.1.4. Технічний стан зовнішніх газопроводів і споруд на них контролюється шляхом періодичних оглядів (обходів), технічних обстежень та інших заходів, передбачених Правилами технічної експлуатації систем газопостачання і Порядком технічного огляду.

2.2. Газорегуляторні установки

2.2.1. Під час експлуатації газорегуляторних установок (ГРУ), як складових пунктів редукування природного газу (ПРГ), виконуються:

- періодичний огляд відповідно до затвердженої маршрутної карти: для ПРГ без засобів телеметричного контролю або диспетчеризації – не рідше одного разу на місяць; для ПРГ із засобами телеметричного контролю або диспетчеризації – не рідше одного разу на три місяці;
- регулювання обладнання та перевірка параметрів спрацьовування запобіжно-скидних і запобіжно-запірних клапанів – не рідше одного разу на шість місяців, у тому числі перед початком опалювального сезону, а також після ремонту обладнання;
- технічне обслуговування – у строки, встановлені виробником обладнання, а за відсутності таких вимог – не рідше одного разу на дванадцять місяців;
- поточний ремонт – за потреби, якщо за результатами технічного обслуговування виявлено деталі, вузли або обладнання, що потребують ремонту чи заміни;
- капітальний ремонт – за результатами технічного стану об'єкта та на підставі відповідної технічної документації.

2.2.2. Під час періодичного огляду технічного стану ГРУ виконуються, зокрема:

- перевірка тиску природного газу перед і після регулятора, перепаду тиску на фільтрі, температури повітря та загазованості приміщення за допомогою засобів вимірювальної техніки;
- перевірка герметичності системи за допомогою приладів або мильної емульсії;

- контроль правильності положення та зчеплення елементів запобіжно-запірного клапана (за наявності);
- зовнішній огляд засобів вимірювальної техніки та автоматизації, перевірка працездатності манометрів, технологічного захисту, блокування і сигналізації;
- огляд стану приміщення, вентиляції, освітлення, опалення та будівельних конструкцій у межах вимог до безпечної експлуатації.

2.3. Засоби вимірювальної техніки, системи автоматизації і сигналізації

2.3.1. Особа, відповідальна за газове господарство, забезпечує організацію належного технічного стану, обслуговування та своєчасного ремонту засобів вимірювальної техніки, автоматизації, технологічного захисту і сигналізації, установлених на об'єктах системи газопостачання.

2.3.2. Стан і працездатність засобів вимірювальної техніки, систем автоматизації та сигналізації, а також герметичність імпульсних трубопроводів і запірної арматури перевіряються під час періодичних оглядів та технічного обслуговування газового обладнання.

2.3.3. Обсяг і періодичність технічного обслуговування та ремонту засобів вимірювальної техніки, систем автоматизації і сигналізації визначаються нормативно-правовими актами, стандартами та технічною документацією виробників.

2.3.4. Працездатність манометрів та інших засобів вимірювальної техніки перевіряється під час передбачених законодавством періодичних оглядів. Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, підлягають повірці в установлені міжповірочні інтервали відповідно до Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та нормативно-правових актів, прийнятих на його виконання.

3. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА УСУНЕННЯ ПОРУШЕНЬ

3.1. Контрольний огляд газового господарства Університету проводиться не рідше двох разів на рік. Організація відомчого контролю здійснюється особою,

відповідальною за газове господарство, за участю головного інженера та інших працівників, визначених наказом ректора.

3.2. Для проведення відомчого контролю за потреби видається наказ ректора Університету, яким визначаються склад комісії, строки, обсяг та об'єкти контролю.

3.3. Результати відомчого контролю оформлюються актом (довідкою) та, у випадках, установлених законодавством, вносяться до експлуатаційних паспортів, журналів та іншої технічної документації відповідних об'єктів системи газопостачання.

3.4. Виявлені порушення та несправності усуваються у строки, визначені з урахуванням їх характеру і ступеня небезпеки. Експлуатація газопроводів і газового обладнання з порушеннями, за яких чинними нормативно-правовими актами заборонена подальша експлуатація, не допускається.

4. ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ГАЗОПРОВODІВ, ГАЗОВОГО ОБЛАДНАННЯ І ПРИЛАДІВ

4.1. Газопроводи і газове обладнання, що перебувають в експлуатації, повинні бути під систематичним контролем та підлягати періодичним оглядам, технічним обстеженням і ремонтам відповідно до вимог чинного законодавства.

4.2. Під час періодичного огляду (обходу) газопроводів перевіряються, зокрема, можливі витoki природного газу, стан кріплень, наявність провисання труб, стан запірної арматури, ізолювальних з'єднань, опор та пофарбування. Періодичні огляди трас надземних (наземних) газопроводів, крім об'єктів побутових споживачів, здійснюються не рідше одного разу на шість місяців. Періодичність оглядів трас підземних і наземних газопроводів визначається відповідно до Правил технічної експлуатації систем газопостачання з урахуванням їх технічного стану, тиску природного газу, умов прокладання та інших установлених чинників.

4.3. Під час оглядів газового обладнання перевіряються його технічний стан, працездатність засобів вимірювальної техніки, автоматизації та сигналізації, а

також герметичність імпульсних трубопроводів і запірної арматури відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів та документації виробників.

5. АНАЛІЗ ПРИЧИН ДОПУЩЕНИХ ПОРУШЕНЬ

5.1. Аналіз причин порушень, виявлених під час експлуатації об'єктів газового господарства або відомчого контролю, проводиться комісією чи посадовими особами, визначеними наказом ректора Університету.

5.2. За результатами аналізу визначаються заходи щодо усунення виявлених порушень і причин їх виникнення, строки виконання та відповідальні особи. У разі аварії, аварійної ситуації або нещасного випадку застосовуються також вимоги законодавства щодо локалізації, ліквідації, повідомлення, розслідування та обліку відповідної події.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Це Положення набирає чинності з дня введення його в дію наказом ректора Університету.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться в установленому в Університеті порядку.

6.3. Це Положення втрачає чинність з дня введення в дію нового положення, що регулює відповідні питання, або з дня введення в дію акта про визнання цього Положення таким, що втратило чинність.

6.4. У разі зміни законодавства України норми цього Положення до приведення його у відповідність до таких змін застосовуються в частині, що не суперечить законодавству України.

6.5. Питання, не врегульовані цим Положенням, вирішуються відповідно до законодавства України, Статуту Університету та інших нормативних документів Університету.

Розробник:

начальник експлуатаційно-технічного відділу

Олексій ЯКОВЕНКО